

לשוננו לעם

עורכים: ע' איתן ומ' מדן

כרך יא, תש"כ

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

ל ש ו נ נ ו ל ע ם

קונטרסים עממיים לענייני לשון

בעריכת ע' איתן ופ' פדן

אייר תשי"ך

מחזור י"א, קונטרס ו' (קח)

לקט מונחים בשימוש משרדי

א. מונחי משרד כלליים

ב. מונחי מכונת הכתיבה

הוצאת המזכירות המדעית של האקדמיה ללשון העברית
ירושלים

מונחי המשרד הכלליים (עמ' ה—יב) לוקטו ע"י הא' ד"ר מנחם

ה ר ט ו ם ומרדכי נ ו י , והמערכת מודה להם בזה על טרחתם.

מונחי מכונת הכתיבה (עמ' יג—יט) הובאו מתוך "לשוננו"

כרך יז, עמ' 191—193.

חלק מן המונחים, שהאקדמיה ללשון העברית אישרה בתחומי דיני שטרות. דיני מכס ובלו, דיני חברות ובמקצוע הטלפונאות, נוגע בעבודה היום-יומית של המשרד בכלל ושל משרדי הממשלה במיוחד, והוא מעניין לא רק את החוג המצומצם של בעלי המקצועות, שהמונחים שייכים אליהם. נראה לנו אפוא ללקט מן הרשימות הנ"ל את המונחים, שיש להם עניין כללי, ולפרסמם יחד בחוברת זו. כמו בכל לקט, יש מידה מסוימת של סובייקטיביות בבחירת המונחים; הקו, שהנחה אותנו בבחירה זו, היה להכניס את מה שלפי נסיוננו והערכתנו נראה כנחוץ לעבודה של הפקיד, ולא מונחים טכניים גרידא. כידוע, קביעות האקדמיה בענייני לשון, שבא פרסום עליהם ב"רשומות", מחייבות את מוסדות הממשלה ומוסדות החינוך, לפי סעיף 10 של חוק המוסד העליון ללשון העברית, תשי"ג—1953.

בחוברת זו מתפרסמים גם מונחי מכונת הכתיבה, שנתפרסמו ב"לשוננו" מחודש אדר א' תשי"א. מונחים אלו נקבעו עוד לפני הקמת האקדמיה ללשון העברית על ידי ועד הלשון העברית; מבחינה פורמלית אפוא המונחים הללו אינם קביעות מחייבות לפי החוק האמור. אבל הם נקבעו על

ידי המוסד, שהאקדמיה היא המשכו, והוכנו כדרך שהאקדמיה
מכינה את קביעותיה כיום, ולכן הם המונחים המדויקים
והבדוקים ביותר, שהוצעו בשטח זה.

ליד המונחים, שאינם מובנים די צורכם, הוספנו מלות
הסבר; לגבי מונחים, שנקבעו במקום מונחים אחרים הרווחים
בשימוש, הערנו, מה הם המונחים שיש להימנע מלהשתמש
בהם.

מ"ה, מ"ו

מונחי משרד כלליים

manager	מְנַהֵל ¹
qualification	כְּשִׁירוֹת (סגולה הדרושה לאדם, כדי שיהא מוכשר לתפקיד מסוים)
validity	כְּשִׁירוֹת (של חוזה, חוק וכדומה)
valid	כָּשֵׁר
to validate	הִכְשִׁיר
to invalidate	פָּסַל
in force	תְּקַף, בְּרִית־תְּקַף

---

1. בחברות מניות מצוי מלבד המנהל, שהוא פקיד שכיר של החברה, גם חבר אנשים נבחר, הקרוי דִירֶקְטוֹרִיוֹן או דירקטוריום (באנגלית board of directors) ומורכב ממספר אנשים הקרויים חברי הדירקטוריון (director). אם חבר הדירקטוריון משמש גם כמנהל בעבודת יום-יום, הוא נקרא חבר-דירקטוריון מנהל (managing director).

plant, installation installation Anlage	מְתָקָן (מערכת כלים או מכשירים לפעולה טכנית מסוימת)
installation installation Anlage, Einrichtung	הַתְקָנָה (עשיית מתקן)
equipment equipement Ausrüstung	צִיוד
test essai Prüfung, Probe	מִבְחָן
to test essayer prüfen	בָּחַן
test clerk; tester agent de mesures Prüfer	בוֹחֵן
monitor surveillant(e) Aufsichtsbeamt er (A. in); Aufseher(in)	מְשַׁיֵּחַ, מְשַׁיֵּחָה (ממונה על קבוצת עובדים)
monitoring surveillance Überwachung, Aufsicht	הַשְׁגָּחָה
inspector, supervisor inspecteur Inspektor	מְפַקֵּחַ, מְפַקֵּחָת (ממונה על כל העבודה)
inspection, supervision inspection Inspektion	פְּקוּחַ

information (service) (service de) renseignements Auskunft(sdienst)		מודיעין
complaint service service des rapports Störungsdienst		שרות תלונות
	telephony téléphonie Fernsprechwesen	טלפונאות
continuous service service permanent ununterbrochener Dienst, durchgehender D.		שרות רצוף
overload surcharge Überladung		עמס יתר
metering, registering comptage Zählung		מנייה
recorder enregistreur Rekorder		רושם
recording enregistrement, inscription Aufzeichnung		רשום
to route, direct diriger, aiguiller leiten		נתיב (שיחה)
routing, directing acheminement, aiguillage Leiten, L.weg		נתיב

grade of service qualité de service Betriebsgüte	טיב הַשֵּׁרוֹת
grading echellonnement du multiplage Staffelung	דְּרוּג
telephone exchange; central office central (téléphonique) Fernsprechamt, Telephonzentrale	מְרִכּוֹת 1
to call, ring up, phone appeler, téléphoner anrufen, telefonieren	טֵלֶפֶן (שׁוּחַח בַּטֵּלְפוֹן)
telephone operator opérateur, téléphoniste Telephonist	טֵלְפוֹנַאי 2
telephone kiosk cabine téléphonique Telephonzelle	תֵּא טֵלְפוֹן
to ring sonner, envoyer un appel (an)läuten	צִלְצַל
telephone set appareil téléphonique Fernsprecher, Telephon	מְכַשֵּׁיר טֵלְפוֹן
extension (station) poste supplémentaire Zweigstelle	תַּחְנַת שְׁלוּחָה

-
1. לא "מרכזייה"
2. לא "טלפוניסט", ולא "טלפן".

hand set microtéléphone combinée Handapparat	שְׁמוֹסָרֶת (- טֵלֵסוֹן) (חלק שאווחזים ביד בשעת שיחה)
mouthpiece (of transmitter) embouchure (du microphone) Trichter, Mundstück	פִּמְזִית (חלק שמדברים לתוכו)
receiver, ear-phone récepteur (téléphonique) Fernhörer	אֲזִנִּית (- טֵלֵסוֹן) (חלק ששומעים מתוכו קולו של המדבר)
headphone récepteur serre-tête Kopfhörer	אֲזִנִּית-רֵאשׁ
earcap, earpiece pavillon (d'un récepteur) Hörmuschel	אֶפְרָפֶסֶת (חלקה של האוזנית הנובע באוזנו של המטלפן)
cradle — Gabel	עֲרִיסָה (כעין שקע או זוג מזלגות, שעליהם נחה השמוסרת)
dial cadran d'appel Wählscheibe	חֻגְגָה
line ligne Linie	קו
direct exchange line	קו יָשִׁיר
tie line liaison directe unmittelbare Linie	קו קָשׁוּר

extension line
ligne supplémentaire
Nebenanschlussleitung

קו שלִדְתָה

transmission
transmission
Übertragung

תְּמִסְרֵת (התהליך והאמצעים
הטכניים להעברת שיחה או ידיעה למרחקים)

reception
réception
Empfang

קְלִיטָה

meter reading; register r.
relevé des compteurs
Zählerablesung

קְרִיאת מוֹנֵה 1

call
conversation
Gespräch

שִׁיחָה

local call
conversation locale, c. urbaine
Ortsgespräch

שִׁיחָה מְקוֹמִית

long distance call
conversation à grande distance
Weitverkehrsgespräch

שִׁיחַת מְרַחֲקִים

priority call
communication prioritaire, "priorité"
bevorzugtes Gespräch

שִׁיחַת קְדִימָה 2 (שיחה שיש לה
זכות קדימה "מחוז לתור")

---

1. מונה, לא "שעור".

2. לא "שיחה בכורה".

priority; precedence
priorité
Vorrang

זכות קדימה

urgent call
conversation urgente
dringendes Gespräch

שיחה דחופה

emergency call
avis de sinistre, demande de secours
Notruf

שיחה בהגלה (שיחה דחופה מאוד
בשעת סכנה)

cancelled call
demande de communication annulée
gestrichene Gesprächsanmeldung

שיחה מבטלת, הזמנה
מבטלת

incoming call
communication d'arrivée
ankommendes Gespräch

שיחה באה

outgoing call
communication de départ
abgehendes Gespräch

שיחה יוצאת

fixed time call; appointment message
conversation à heure fixe
Festzeitgespräch

שיחה יעודה
(שיחה מוזמנת לשעה קבועה)

trunk call
conversation interurbaine
Ferngespräch

שיחה בין-עירונית

to dial
numéroter
wählen

חייג

dialling
numérotation
Wahl

חייג

unk dialling

חיוג בין-עירוני

ial (ling) tone

gnal de numérotation

mtszeichen

צליל חיוג

nging tone

etour d'appel; signal d'appels

reizeichen

צליל "סני"

ngaged, busy

ccupé

esetzt

תסוס

ngaged tone; busy signal

ignal d'occupation

besetztzeichen

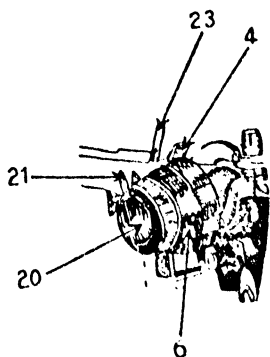
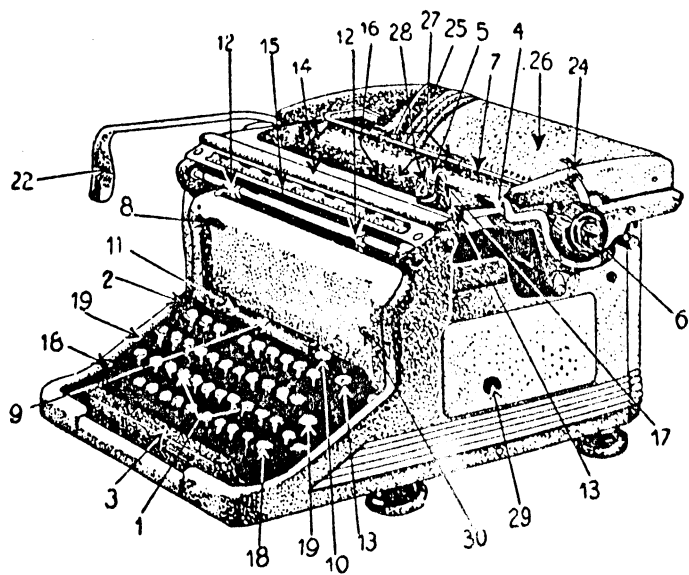
צליל "תסוס"

מונחי מכונת הכתיבה 1

typewriter Schreibmaschine	מְכוֹנַת־כְּתִיבָה
key Taste	מַקָּשׁ (1)
key bar Tastenhebel	זְרוֹעַ הַמַּקָּשׁ
keyboard Tastatur	מַעְרַכַת הַמַּקָּשִׁים
type basket Typenkorb	סַל הָאוֹתִיּוֹת
carriage Wagen, Schlitten	גָּרָר
main spring Wagenhebefeder, Spiralfeder	קַפִּיץ רִאשִׁי
escape Zahnradschaltung, Auslösung	גַּלְגַּל־מַחְגָּר

1. המספרים הרשומים ליד המונחים רומזים לחלקי המכונה

בציורים שבעמ' הבא.

type
Type

small letters, lower case letters
Kleinbuchstaben

סִמָּנִים תַּחְתּוֹנִים

capital letters, upper case letters
Grossbuchstaben

סִמָּנִים עֲלִיוֹנִים

dead letters
tote Buchstaben

סִמָּנִים מֵתִים

type bar
Typenhebel

מְנוּף הָאֹת

type guide
Typenführungskopf

כּוֹנֵת הָאֹתוֹת

back space key, back spacer
Rücktaste, Rücktransport

מִקָּשׁ מַחְזִיר (2)

space bar
Leertaste, Zwischenraumtaste

מִקָּשׁ הַרְוּחִים (3)

carriage way rods
Wagenlaufschienen

פְּסֵי הַגֵּרָר

carriage release lever
Wagenauslöshebel

מִתַּר הַגֵּרָר (4)

cylinder, platen, roller
Schreibwalze, Papierwalze

גליל, מעגילה (5)

cylinder knob, platen knob
Walzendrehknopf

כפתור הגליל, כפתור
המעגילה (6)

paper bail, paper holder, paper lock
scale
Blatthalter, Blattandrücker

מהדקת הגליון (7)

touch regulator, touch control
Anschlagsregulator

כוננת המגע (8)

tabulator
Tabulator

טבלר

tabulator key
Tabulatortaste

מקש הטבלר (9)

tabulator rack
Tabulatorzahnstange

בדית הטבלר

tabulator stops
Tabulatorreiter

מעצורי הטבלר

tabulator stop set key
Tabulatoreinstelltaste

כוננת הטבלר (10)

(בטבלר אוטומטי)

tabulator stop clear key
Tabulorauslösetaste

משמט מעצורי הטבלר (11)

(בטבלר אוטומטי)

tabulator scala
Tabulatorskala

מדד הטבלר

margin stop Randsteller, Anschlag	(12) מַחְסוֹם הַשּׁוּלְיִים
margin release Randauslösung	(13) מִתַּר הַשּׁוּלְיִים
carriage frame pointer Wagenstandsanzeiger	(14) מַחְנֵן הַגָּרָר
front scale, cylinder scale vordere Wagenskala, Randstellerskala	(15) מֶדָד הַשּׁוּלְיִים
aligning scale, writing-line scale Zeilenskala, Zeilenhöhezeiger	(16) סַרְגֵּל הַשּׁוּרָה
thumb piece Wagengriff, Daumengriff	(17) מִבְּהֵן
shift key Umschalter	(18) מַחְלֵף
shift lock Feststeller	(19) נֹעֵל, מַצִּיב
variable line spacer, variable line space button Walzenfreilauf, Stechwalze	(20) כַּפְתּוֹר לְכוֹנֵן הַשּׁוּרָה
platen release lever, line finder Walzenauslösehebel, Zeilenabsteinihebel	מִתַּר הַגְּלִיל, מִתַּר (21) הַמַּעְיָלָה
line space lever Zeilenumshalthebel	(22) מָסוּט

line space adjusting lever, line space regulator Zeileneinstellhebel, Zeilenabstandhebel	מְרִיחַ הַשּׁוּרוֹת (23)
paper release lever Papierauslöshebel	מֵתַר הַגְּלִיחַן (24)
paper guide Papierführung, Papieranschlag	כַּנֵּת הַגְּלִיחַן (25)
paper shelf, paper rest Papierhalteblech, Papiereinführungsblech	מִצַּע הַגְּלִיחַן (26)
paper support, paper scale Papierhaltebügel, Papierskala	מְסַעַד הַגְּלִיחַן
paper clamp, paper finger Papierklammer	הֶדֶק הַגְּלִיחַן
backing sheet Unterlageblatt	גְּלִיחַן סוּמָה
feed rollers Papierandrucksrollen, Papierführungsrollen	גְּלִילֵי הוֹלָכָה (27)
card holder Postkartenhalter	אָחוּז הַגְּלוּיֹת (28)
warning bell Signalglocke	מְצִלַת הַתְּרָאָה
ribbon Farbband	סֵרֵט

ribbon spool
Farbbandspule

סליל הסרט

ribbon reverse
Farbbandumschaltung

מחזור הסרט (29)

ribbon fork, ribbon carrier, ribbon
centre guide
Farbbandgabel, Farbbandträger

פונת הסרט האמצעית

lateral ribbon guide, guide roller
seitliche Farbbandführung

פונת הסרט הצדדית

ribbon shift lever, colour change
lever, ribbon indicator
Farbzoneneinsteller

מעמק הסרט (30)

typist
Maschinenschreiber(in), Typist(in)

פתבן, פתבנית

sight method, visual typing
Zweifingersystem

דרך העיין

touch method, non-visual typing
Blindschreibesystem,
Zehnfingersystem

דרך העלום